

Vård- och omsorgsnämnden

Sammanträdesdatum

22 februari 2023

Paragraf

§ 11

Diarienummer VON-2022/840.119

Svar på motion från Sverigedemokraterna om språkrav inom äldreomsorgen

Vård- och omsorgsnämndens beslut Vård- och omsorgsnämnden godkänner förvaltningens synpunkter och överlämnar tjänsteutlåtande, daterat 2023-01-19, till kommunstyrelsen som sitt yttrande i ärendet.

Sammanfattning

Vård- och omsorgsnämnden har ombetts att yttra sig avseende en motion från Sverigedemokraterna Felix Byström och Sven Pernils om språkrav inom äldreomsorgen i Huddinge kommun.

De föreslår att vård- och omsorgsnämnden inför krav på att nyrekryterad personal med omsorgsnära arbetsuppgifter ska ha tillräckliga språkkunskaper inom svenska språket och att nämnden följer upp samt säkerställer att personal med omsorgsnära arbetsuppgifter kan kommunicera, dokumentera och ta emot instruktioner på svenska språket.

Socialstyrelsen har fått i uppdrag att ta fram språkbedömningsstöd för verksamheter inom äldreomsorgen. Avsikten är att hjälpmedlet ska möjliggöra att kommuner får vägledning i bedömningen om personal har tillräckliga kunskaper inom det svenska språket för aktuella arbetsuppgifter. Det finns inga tvingande lagkrav för kommuner att implementera språkravet.

Nämnden anser att det inte är nödvändigt att införa krav som säkerställer att nyrekryterad personal med omsorgsnära arbetsuppgifter har tillräckliga språkkunskaper inom svenska språket eller att nämnden behöver följa upp samt säkerställa att personal med omsorgsnära arbetsuppgifter kan kommunicera, dokumentera och ta emot instruktioner på svenska språket.

Äldreomsorgen i Huddinge kommun arbetar kontinuerligt med metoder för att säkerställa ökad kunskap inom det svenska språket. Det fullbordas genom att hänsyn alltid tas till språkkunskaper i samband med nyrekryterad personal och äldreomsorgen följer utvecklingen för att garantera stöd till att all personal med omsorgsnära arbetsuppgifter kan kommunicera, dokumentera och ta emot instruktioner på svenska språket.

Vård- och omsorgsnämnden

Sammanträdesdatum

22 februari 2023

Paragraf

§ 11 forts.

Diarienummer VON-2022/840.119

Avslutningsvis vill nämnden framhäva att äldreomsorgen i Huddinge kommun har som utgångspunkt att åtfölja Socialstyrelsens riktlinjer i sin helhet.

Med hänvisning till ovanstående anser nämnden att motionen ska avslås.

Överläggning

I ärendet yttrar sig Charlotte Björkman (HP), Malena Karanovic (SD), Niklas Bougt (V), Kennet Bergh (M), Margareta Vikgren (S), Christopher Smith (L), Malin Aspö (KD), Barbro Lind (MP), Gudrun Hay (DP) och Peter Borovzsky (SD).

Charlotte Björkman (HP), Niklas Bougt (V), Margareta Vikgren (S), yrkar att bifall till föreliggande förslag, förvaltningens tjänsteutlåtande.
Barbro Lind (MP) ställer sig bakom (HP), (V) och (S) yrkanden.

Malena Karanovic (SD) yrkar att nämnden ska föreslå kommunfullmäktige att bifalla motionen.

Kennet Bergh (M), Christopher Smith (L) och Malin Aspö (KD) yrkar i första hand återremiss av ärendet och i andra hand bifall i enlighet med eget förslag till beslut, yttrande. Se bilaga till detta protokolls § 11, daterad 2023-02-22.
Gudrun Hay (DP) ställer sig bakom (M), (L) och (KD) yrkanden.

Därefter förklaras överläggningen avslutad

Propositioner

Ordförande ställer propositioner mot varandra, om bifall till att avgöra ärendet idag mot bifall till återremiss, och finner att vård- och omsorgsnämnden beslutar att avgöra ärendet idag.

Ordförande ställer proposition om bifall till föreliggande förslag mot Malena Karanovic (SD) yrkande om att nämnden ska föreslå kommunfullmäktige att bifall motionen och finner att vård- och omsorgsnämnden beslutar enligt föreliggande förslag.

Ordförande ställer proposition om bifall till föreliggande förslag mot Kenneth Bergh (M) med fleras yrkande om bifall till deras eget förslag till beslut, och finner att vård- och omsorgsnämnden beslutar enligt föreliggande förslag.

Vård- och omsorgsnämnden har således beslutat i enlighet med föreliggande förslag, förvaltningens tjänsteutlåtande.

Vård- och omsorgsnämnden

Sammanträdesdatum

22 februari 2023

Paragraf

§ 11 forts.

Diarienummer VON-2022/840.119

Reservationer

Malena Karanovic (SD) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för eget yrkande, se bilaga till detta protokolls paragraf 11, daterad 202-02-23.

Kennet Bergh (M), Malin Aspö (KD) och Christopher Smith (L) reserverar sig mot nämndens beslut till förmån för egna yrkanden.

Suppleantyttrande

Peter Borovzsky (SD) anmäler suppleantyttrande till förmån för (SD) yrkande, se bilaga till detta protokolls paragraf 11, daterad 2023-02-22.

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens förvaltning, Yvonne Sawert

Datum
2023-01-19

Diarienummer
VON-2022/840.119

Handläggare
Axel Kjällqvist
08-535 378 69
Axel.kjallqvist@huddinge.se

Vård- och omsorgsnämnden

Svar på motion från Sverigedemokraterna om språkrav inom äldreomsorgen

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden godkänner förvaltningens synpunkter och överlämnar tjänsteutlåtande, daterat 2023-01-19, till kommunstyrelsen som sitt yttrande i ärendet.

Sammanfattning

Vård- och omsorgsnämnden har ombetts att yttra sig avseende en motion från Sverigedemokraterna Felix Byström och Sven Pernils om språkrav inom äldreomsorgen i Huddinge kommun.

De föreslår att vård- och omsorgsnämnden inför krav på att nyrekryterad personal med omsorgsnära arbetsuppgifter ska ha tillräckliga språkkunskaper inom svenska språket och att nämnden följer upp samt säkerställer att personal med omsorgsnära arbetsuppgifter kan kommunicera, dokumentera och ta emot instruktioner på svenska språket.

Socialstyrelsen har fått i uppdrag att ta fram språkbedömningsstöd för verksamheter inom äldreomsorgen. Avsikten är att hjälpmedlet ska möjliggöra att kommuner får vägledning i bedömningen om personal har tillräckliga kunskaper inom det svenska språket för aktuella arbetsuppgifter. Det finns inga tvingande lagkrav för kommuner att implementera språkravet.

Nämnden anser att det inte är nödvändigt att införa krav som säkerställer att nyrekryterad personal med omsorgsnära arbetsuppgifter har tillräckliga språkkunskaper inom svenska språket eller att nämnden behöver följa upp samt säkerställa att personal med omsorgsnära arbetsuppgifter kan kommunicera, dokumentera och ta emot instruktioner på svenska språket.

Äldreomsorgen i Huddinge kommun arbetar kontinuerligt med metoder för att säkerställa ökad kunskap inom det svenska språket. Det fullbordas genom att hänsyn alltid tas till språkkunskaper i samband med nyrekryterad personal och äldreomsorgen följer utvecklingen för att garantera stöd till att all personal med omsorgsnära arbetsuppgifter kan kommunicera, dokumentera och ta emot instruktioner på svenska språket.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Socialförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Gymnasietorget 1

Tfn vxl 08-535 300 00

sof@huddinge.se
www.huddinge.se

Avslutningsvis vill nämnden framhäva att äldreomsorgen i Huddinge kommun har som utgångspunkt att åtfölja Socialstyrelsens riktlinjer i sin helhet.

Med hänvisning till ovanstående anser nämnden att motionen ska avslås.

Beskrivning av ärendet

Felix Byström (SD) och Sven Pernils (SD) har den 4 november 2022 väckt en motion i kommunfullmäktige om vikten av stark välfärd men hänsyn till ökat språkkrav i Huddinge kommun.

Förslagsställarna framhäver att språkkunskaperna inom äldreomsorgen kan vara bristfällig i många situationer. För en trygg och fungerande verksamhet krävs det god kommunikation, både mellan den enskilde och utförare samt mellan kollegor, för att undvika brister av olika slag. Förslagsställarna framställer att det ska vara en självklarhet med en fungerande kommunikation på svenska språket och att äldre individers vårdbehov ska vara i centrum. Huddinge kommun ska ligga i framkant med att erbjuda äldre individer en trygg och värdig vård och omsorg.

Felix Byström (SD) och Sven Pernils (SD) föreslår att nämnden inför krav på att nyrekryterad personal med omsorgsnära arbetsuppgifter ska inneha tillräckliga språkkunskaper inom svenska språket och att nämnden följer upp samt säkerställer att personal med omsorgsnära arbetsuppgifter kan kommunicera, dokumentera och ta emot instruktioner på svenska språket.

Socialstyrelsens uppdrag

Socialstyrelsen har fått i uppdrag att ta fram språkbedömningsstöd för verksamheter inom äldreomsorgen. Det ska redovisas senast den 28 februari 2023 och avsikten är att underlätta för verksamheterna att bedöma vilka kunskaper, inom det svenska språket, personal är i behov av för sina arbetsuppgifter inom den del av äldreomsorgen som avser kommunernas socialtjänst.

Språkbedömningsstödet ska möjliggöra att kommuner får vägledning i bedömningen om personal har tillräckliga kunskaper inom det svenska språket för aktuella arbetsuppgifter. Stödet upprättas för att vara ett hjälpmedel till kommuner och det finns inte tvingande lagkrav för kommuner att implementera språkkravet.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser inte att det är nödvändigt att införa krav som säkerställer att nyrekryterad personal med omsorgsnära arbetsuppgifter har tillräckliga språkkunskaper inom svenska språket eller att nämnden är i behov av att följa upp samt säkerställa att personal med omsorgsnära arbetsuppgifter kan kommunicera, dokumentera och ta emot instruktioner på svenska språket.

Äldreomsorgen i Huddinge kommun arbetar kontinuerligt med metoder för att säkerställa ökad kunskap inom det svenska språket. Det fullbordas genom att hänsyn alltid tas till språkkunskaper i samband med nyrekryterad personal och äldreomsorgen följer utvecklingen för att garantera stöd till att all personal med omsorgsnära arbetsuppgifter kan kommunicera, dokumentera och ta emot instruktioner på svenska språket. Varje år utförs bland annat utvecklingssamtal där enhetschefer upprättar kompetensplaner som har för avsikt att öka förmågorna

Datum
2023-01-19

Diarienummer
VON-2022/840.119

som är nödvändiga för medarbetare, vilket inkluderar kunskaper inom det svenska språket. Nyligen har även ett samarbete påbörjats med Komvux för att möjliggöra studier, med inriktning det svenska språket, vid behov för medarbetare.

Förvaltningen vill avslutningsvis betona att äldreomsorgen i Huddinge kommun har som utgångspunkt att åtfölja Socialstyrelsens riktlinjer i sin helhet och kommer därmed att ta del av samt nyttja Socialstyrelsens hjälpmedel i form av språkbedömningsstöd i sin verksamhet.

Med hänvisning till ovanstående föreslår förvaltningen att vård- och omsorgsnämnden avslår motionen.

Ekonomiska och juridiska konsekvenser

Förslaget till beslut innebär inga ekonomiska eller juridiska konsekvenser.

Lina Blombergsson
Tillförordnad socialdirektör

Ann-Christine Falck Brännström
Verksamhetschef

Bilagor

1. Remissmissiv
2. Motion från Sverigedemokraterna om språkkrav inom äldreomsorgen

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens förvaltning, Yvonne Sawert

Ersättaryttrande (SD) ärende 11 Svar på motion från Sverigedemokraterna om språkrav inom äldreomsorgen

Vård- och omsorgsnämnden har fått i uppdrag att yttra sig om en motion från Sverigedemokraterna om språkrav inom äldreomsorgen. Förvaltningens synpunkt är att det inte är nödvändigt att införa krav som säkerställer att nyrekryterad personal med omsorgsnära arbetsuppgifter har tillräckliga språkkunskaper inom svenska språket eller att nämnden är i behov av att följa upp samt säkerställa att personal med omsorgsnära arbetsuppgifter kan kommunicera, dokumentera och ta emot instruktioner på svenska språket.

Sverigedemokraterna delar inte den uppfattningen. Det ser ej heller ut som att kommunfullmäktige delar förvaltningens synpunkt, där kommunfullmäktige har beslutat om att prioritera ett utredningsuppdrag till kommunstyrelsen tillsammans med vård- och omsorgsnämnden om att utreda möjligheterna och konsekvenserna av att införa språkkompetensutveckling inom äldreomsorg.

Att den som är behov av hjälp och stöd kan få det är viktigt för en stark välfärd. Äldre i kommunen måste kunna känna sig trygga med de hjälpinsatser som erbjuds. Det borde vara en självklarhet att den som har hemtjänst eller bor på ett boende förstår och blir förstörd av dem som arbetar med en. Redan i dag står det i Socialstyrelsens allmänna råd att äldreomsorgens personal bör ha förmåga att förstå, tala, läsa och skriva svenska. Det framgår även också av Coronakommissionens granskning att språkförbistringar inom äldreomsorgen utgör en risk.

Språktester är vanligast inom äldreomsorgen, men förekommer också inom barn- och funktionshinderomsorgen. Exempel på kommuner som infört detta i Stockholms län är Sigtuna, Upplands Väsby, Lidingö samt Värmdö. Socialdepartementet ansvarar för frågor som rör samhällets välfärd, så som folkhälsan, sjukvården och äldreomsorgen, och har den 7/4 2022 gett Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram ett stöd för att underlätta för verksamheterna att bedöma vilka kunskaper i svenska språket som personalen behöver för arbetsuppgifter inom den del av äldreomsorgen som avser kommunernas socialtjänst. Genom stödet ska verksamheterna få vägledning i bedömningen av om personalen har tillräckliga kunskaper i det svenska språket för aktuella arbetsuppgifter. Stödet ska vara frivilligt för verksamheterna att använda.

Uppdraget kommer att redovisas senast 28/2 2023. Enligt 3 kap. 3 § andra stycket socialtjänstlagen (2001:453) ska det finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet för utförandet av uppgifter inom socialtjänsten. I Socialstyrelsens allmänna råd (SOSFS 2011:12) om grundläggande kunskaper hos personal som arbetar i socialtjänstens omsorg om äldre anges vidare att personalen bör ha förmåga att förstå, tala, läsa och skriva svenska.

Huddinge bör ligga i framkant i att erbjuda äldreomsorg av hög kvalitet, ett viktigt steg i det arbetet är att säkerställa att personal inom äldreomsorgen har goda svenskunskaper. Med anledning av detta bör vård- och omsorgsnämnden ställning vara att motionen ska bifallas.

Reservation (SD) ärende 11. Svar på motion från Sverigedemokraterna om språkrav inom äldreomsorgen

Vård och omsorgsnämnden har fått i uppdrag att yttra sig om en motion från Sverigedemokraterna om språkrav inom äldreomsorgen.

Förvaltningens synpunkt är att det inte är nödvändigt att införa krav som säkerställer att nyrekryterad personal med omsorgsnära arbetsuppgifter har tillräckliga språkkunskaper inom svenska språket eller att nämnden är i behov av att följa upp samt säkerställa att personal med omsorgsnära arbetsuppgifter kan kommunicera, dokumentera och ta emot instruktioner på svenska språket.

Sverigedemokraterna delar inte den uppfattningen. Det ser ej heller ut som att kommunfullmäktige delar förvaltningens synpunkt, där kommunfullmäktige har beslutat om att prioritera ett utredningsuppdrag till kommunstyrelsen tillsammans med vård-och omsorgsnämnden om att utreda möjligheterna och konsekvenserna av att införa språkkompetensutveckling inom äldreomsorg.

Att den som är i behov av hjälp och stöd kan få det är viktigt för en stark välfärd. Äldre i kommunen måste kunna känna sig trygga med de hjälpinsatser som erbjuds. Det borde vara självklarhet att den som har hemtjänst eller bor på ett boende förstår och blir förstådd av dem som arbetar med en. Björnkulla äldreboende är en förebild hur språkkunskaper i finska skapar bästa förutsättningar för både våra äldre som personalen. Det har redan införts språkrav i barnomsorgen Botkyrka med väldigt bra resultat. Språkrav gällande sjukvårdspersonal med regelverk från Socialstyrelsen har funnits över 30 år och sjuksköterskor, tandläkare, läkare aldrig visat minsta missnöje.

Socialstyrelsen kommer med sina synpunkter om språkrav inom äldreomsorgen senast 28 februari 2023. Arbete inom äldreomsorgen blir mera attraktivt med språkrav.

Med anledning av ovanstående anser Sverigedemokraterna att motionen ska bifallas.

Malena Karanovic
Sverigedemokraterna

Ärende 11 – Svar på motion från Sverigedemokraterna om språkrav inom äldreomsorgen

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden godkänner yttrandet från M, DP, L och KD och överlämnar det till kommunstyrelsen som sitt yttrande i ärendet.

Yttrande

Felix Byström (SD) och Sven Pernils (SD) har den 4 november 2022 väckt en motion i kommunfullmäktige om ökat språkrav i Huddinge kommun.

I likhet med förslagsställarna oroas nämnden över att språkkunskaperna inom äldreomsorgen i många situationer upplevs som bristfällig. För en trygg och fungerande verksamhet krävs det god kommunikation, både mellan den enskilde och utförare samt mellan kollegor, för att undvika brister av olika slag. För att leva upp till de lagar och regler som gäller för äldreomsorgen krävs inte bara att personalen kan kommunicera muntligen med kunder och kollegor utan också att de kan läsa och förstå skriftlig information och själva göra social dokumentation som ger kollegor relevant information. Det är viktigt inte bara för kundernas trygghet och välbefinnande utan även för basal patientsäkerhet att personal med omsorgsnära arbetsuppgifter kan kommunicera, dokumentera och ta emot instruktioner på svenska språket.

Äldreomsorgen i Huddinge kommun arbetar kontinuerligt med metoder för att säkerställa ökad kunskap inom det svenska språket. Hänsyn ska alltid tas till språkkunskaper i samband med nyrekrytering och äldreomsorgen följer utvecklingen för att garantera stöd till att all personal med omsorgsnära arbetsuppgifter kan kommunicera, dokumentera och ta emot instruktioner på svenska språket. Varje år utförs bland annat utvecklingssamtal där enhetschefer upprättar kompetensplaner som har för avsikt att öka förmågorna som är nödvändiga för medarbetare, vilket inkluderar kunskaper inom det svenska språket. Nyligen har även ett samarbete påbörjats med Komvux för att möjliggöra studier, med inriktning det svenska språket, vid behov för medarbetare.

Socialstyrelsen har fått i uppdrag att ta fram språkbedömningsstöd för verksamheter inom äldreomsorgen. Det ska redovisas senast den 28 februari 2023 och avsikten är att underlätta för verksamheterna att bedöma vilka kunskaper, inom det svenska språket, personal är i behov av för sina arbetsuppgifter inom den del av äldreomsorgen som avser kommunernas socialtjänst. Språkbedömningsstödet ska möjliggöra att kommuner får vägledning i bedömningen om personal har tillräckliga kunskaper inom det svenska språket för aktuella arbetsuppgifter. Stödet upprättas för att vara ett hjälpmedel till kommuner och det finns inte tvingande lagkrav för kommuner att implementera språkravet.

Nämnden välkomnar Socialstyrelsens uppdrag och ser fram emot att så snart de presenterats tillämpa dem för att säkerställa att såväl nyrekryterad personal som befintliga medarbetare har tillräckliga språkkunskaper inom svenska språket så att de i tal och skrift kan kommunicera, dokumentera och ta emot instruktioner på svenska.

